

Hodnocení: 3 body – v některých ohledech se mi to dost líbí, ale výhrady mám (viz komentáře)

Lenka Marečková

333113@mail.muni.cz

LYNCH, Michael (2000): Against reflexivity as an academic virtue and source of privileged knowledge. *Theory, Culture & Society*, 17 (3): 26-54

(anotace článku)

Článek „Against Reflexivity as an Academic Virtue and Source of Privileged Knowledge“ usiluje o kritiku identifikace reflexivity pouze s radikálními a kritickými paradigmaty v sociálních vědách. Autor se však zároveň vědomě vyhýbá spojení s objektivistickou kritikou reflexivity a jejího ztotožňování s vědeckým relativismem.

Počátečním přiblížením různých pojetí konceptu reflexivity nastiňuje jedno z hlavních východisek jeho kritiky – pojetí reflexivity a způsoby, jak být reflexivní nebo „dělat“ reflexivitu ve výzkumu jsou různorodá a vztahují se k teoretickým východiskům a samotnému kontextu výzkumu. Nemůžeme proto reflexivitu považovat výhradně za nástroj radikálních a konstruktivistických programů, protože určité pojetí reflexivity lze objevit například i v rámci objektivistických výzkumů. Stejně tak nemůžeme stanovit linii mezi tím, co je reflexivní a co už ne.

Určitá nadřazenost kritických a konstruktivistických paradigmat spočívá právě v jejich schopnosti reflexivního „vrhání světla“ na sociální a kulturní kontext výzkumu, a tím pádem jejich dekonstruktivního potenciálu. Autor článku se v tomto bodě táže po tom, zda je vždy bezpodmínečně nutná a *potřebná* tato snaha o reflexivní „odhalování kontextu“. Zdůrazňuje přitom, že reflexivita nepředstavuje v *každém* případě záruku většího vhledu do problematiky. Reflexivní studium vlastních výzkumných praktik může být v případě studia určitých jevů přínosné, není však nutné ve všech případech a rozhodně není vždy zárukou odhalení kritických či emancipačních potenciálů výzkumu.

Jako alternativní název článku jsem zvolila „Nejasné osvětlení reflexivitou: kritika reflexivity (nejen) ve vědních studiích“

